

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veča po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake večja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petiti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ministerska kriza v Srbiji.

Obilnost domačega gradiva je zadnje dni našo pozornost vezala, da se nismo ozrli na važno politično premembo v jugu pri slovanskih bratih Srbih. Marinovićevo ministerstvo je palo in nastopilo je novo ministerstvo Čumićevo njegovo mesto. Motili smo se namreč in z nami vred tudi drugi jugoslovanski listi, ko smo, govoreč o novih volitvah v skupščino, rekli, da valjda samostalne inicijative ta skupščina ne bode imela. Imela jo je toliko, da je ministerstvo vrgla in z drugim nadomestila.

V adresnem odboru je namreč proti volji Marinovićeve vlade bila sprejeta osnova adrese, ki je ostro govorila proti Turkom, da sultani dogovore s Srbijo z nogami tepajo, da vsi hatišerifi in hzihumajumi in druga pismena obetanja ravnopravnosti Srbov v turških pokrajinah niso nič vredni, ter da je srbska diplomacija lehkoverna nasproti turški. Polnih osem dnij je trajala debata v odboru o tem, minister Marinović je dokazoval sam, da nobena vlada ne more vladati, če se ta adresna osnova sprejme, ker pomeni — vojsko s Turki. Zastoj. Adresna osnova pride pred skupščino in tam z vso silo dobi le tri glase večine.

Debata v skupščini, predno je bila ona ostra osnova zavržena, je trajala štiri dni in govorov se je govorilo, da jih nij mogoče prebrati, še zdaj nam jih „Vidov dan“ nosi. Mej debato se je tudi slučaj prigodil, ki je vsaj redek, če ne poseben v zgodovini parlamentarizma: eden narodnih poslancev, Uroš Knežević, urednik „Budućnosti“, je izključen iz skupščine za en mesec, ker je „kneza razžalil.“ Zakaj? Prav za malostno

stvar, rekel je: „nema nijednog čovjeka, koji može reći, da je najpametniji i da sve zna. Knez naš je mlad...“ pri teh besedah vladni poslanci začno vikati in Knežević nij smel dalje govoriti. — A vrnimo se zopet k stvari.

Videti je, da se je Marinović srbskemu narodu zameril posebno s svojo vnanjo politiko, najbolj s tem, da je knezu svetoval potovati v Carigrad; ta pot je bil protisrbsk, a nij niti pitanja o Malem Zvorniku rešil. Kajti fraze, da je bil Marinović konservativen, Čumić pak je liberalen — so nemške fraze. V Srbiji se stranke ne ločijo še v konservativno in liberalno, kakor smo uže naglašali. Če se pa razumeva pod konservativnostjo mir s sosednimi državami, onda je Čumić tako dobro konservativen, kakor Marinović, kajti dokler nema Srbija dovršene vojske, dokler nij urejena znotraj, pa dokler nema Rusije za sebe, katero more dobiti še le po smrti carja Aleksandra in po nastopu ruskega carjeviča naslednika, ki je nekoliko bolj Slovan, — tako dolgo jej ne bode nič drugega ostalo, nego potrpeti in čakati. Osnova adrese večine je bil sicer izjav notranjega vrenja bojevitosti v srbskem narodu, želja osvoboditi turške Srbe in se z njimi zediniti v večjo državo, — ali srbski državniki bodo morali to vrenje, to nestrpnost svojega naroda še dalje časa tolažiti, tako da pride ugoden trenotek, ker vedo, da vsako prenačlenje stavi Srbijo v smatno nevarnost.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. decembra.

V državnem zboru so na vrsti razne peticije. Tako je 17. t. m. obravna

val delavsko vprašanje. Sprejel se je nasvet, naj se vlada pozove, da kadar bode obrtnijski red popravljen, naj delavske zbornice ustanovi tam, kjer asocijacija delavcev postavne prve uvete izpolnjuje. Nasveti odseka o sanitarnih razmerah v fabrikah so bili tudi sprejeti.

Odsek za konfesionalne postavne hoče baje nasvetovati naj se iz avstrijskega kazenskega zakonika izbrišeta paragrafa 63 in 64. Prvi prepoveduje izstopilim duhovnikom in nunam ženiti se, drugi prepoveduje ženitovanje mej kristijani in nekristijani. — Bilo bi res prav, da se ti paragrafi odpravijo in se država ne meša v take reči, katere ima pač cerkev uzroke prepovedovati, a ne država, ki naj daje obširno slobodo vsacemu.

Dunajski bivši župan Felder je zopet za župana voljen in je sprejel.

V češkem taboru vié boj mej takozvanimi Staro- in Mladočehi čem dalje, tem huje, kar so večidel krivi Riegerjevi privrženci in njegov terorizem. Čestilakomni Staročehi so v ponedeljek pri volitvi mestnega sveta praškega dokazali, ka hočejo imeti boj in razpor tudi tam, kjer gre več za gospodarski prospah mesta, nego za politične principe, izbacili so namreč frivolnim načinom iz mestnega sveta duševnega vodjo mladočškega g. dr. K. Sladkovskega, ki je bil mnogo let člen mestnega zastopništva. Vsled tega, pravijo „Narod. listy“, ka se svobodomiselná stranka pri bodočih volitvah v mestni zastop spusti v volitveni boj s svojo vlastno kandidatno listino! Končno omenjajo še „Nar. Listy“, ka bode o božiči svobodomiselná stranka narodna imela v Pragi svoje prvo občno zborovanje, kajti pogled na prežalostno stanje naroda, mej katerim se čisto nič ne dela, ko bi se imelo zdaj največ truditi, — je prebolestni. Pri tej priliki se nekaj sklene, kar je dozdej še tajno, toda Staročehi in vlada dobodo gotovo dostojen odgovor na vse napade.

Listek.

Pisma iz St. Peterburga.

(Izv. dopis „Slov. Narodu“)

IV.

Šubin: „Kogdâ-žj naša pridét porâ?”

Kogdâ u nas narodnjat-sja ljudi?”

Uvar Ivanovič: „Daj rok — budut“.

J. S. Turgenjev.

Denes je sveta nedelja. Prav po slovansko pasem lenobo. Vstopi „gazetčik“. Poda mi „Golos“. Politiko sem obesil na klin — ergo prebiram najprej „st. peterburško kroniko“, prav po filistersko puhaje tabak — sladki tabak! Naletim na sledečo zametko: „Segódnja 17. n. budet v odnój iz univerzitetnih zal publično zaščičatj magister A. Kotljarevskij dissertacijo: „Drevnosti juridičeskago bita baltijskih Slavjan“ na stepenj doktora. Načalo v čas dnja“. Kotljarevskij! meni jako znano ime,

(tudi nam v Ljubljani. Ured.) zamrmral sem sam soboj. Temu učenjaku me je priporočiti izvolil slovanski veteran na slovanskem slovstvenem polji, poslav mi svoje naj-novejše delce, da bi ga odrajtal „mlademu a nadepolnemu, ruskemu pisatelju“ — pisal je čestiti mi gospod, od katerega mi je sveta vsaka besedica. Jaz sem se trudil svojo nalogo izpolniti, a bilo mi je nemogoče, ker g. K. bil je „za granicoj“. Lehko si mislite, da me je vse to jako razveselilo: skočim iz postelje, pogledam na uro: góspodin pomiluj! uže 11 ura teče, a začelo se je komaj malo videti, znamenje, da je slabo vreme. I res, pada sneg, kakor da bi berače trgal, govorili so mi mati nekđaj, a toplomer kazal je samo 2° R. (Sploh moram vam povedati, da dozdej še nij bilo mraza nad 10° R. Vreme je jako nestanovitno, začenja snežiti, a temperatura se vzvišuje in v hip začne dežiti; naenkrat se zjasni in zmrzne vse, da so ulice kak steklovate.)

Opravim vse jutrne posle, kakor se spodobi „pobožnemu“ Slovincu in ob eni sem uže korakal po ledu zmrznene Neve, kateri je ravno tako grdo nanesen, kakor „peski“ pod Ostrico, proti univerzi, pred kateroj je bilo živejšo čem navadne dni. Vprašam po zali, zvem, gde je in da se imenuje „publičnaja zala“, pridem v njo, dobim sedež in se začnem ozirati. Ah, kako veliko-lepa, kako velikanska! Slovenci bi lahko taborovali v njej. Nad 3000 ljudi bi se lahko v njej pomestilo. Za stenami po dolgem in širokem stoje impozantni stebri joniškega sloga, na katerih je postrojena galerija. Okolo in okolo za stebri visijo na stenah podobe znamenitih ljudi, posebno slovstveno znanih mož in Mecenatov ruskih pisateljev isto tako vladarjev in vladaric, vsaj Jekaterino II. sem gotovo videl, katero bi spoznal, kjer bi li bilo. Na levo, če vstopiš, za steno stoji prav lična katedra, pred njo dolga zelena miza (to nekaj pomeni) in okolo te

Vnanje države.

V **Rumunski** zbornici je finančni minister predlagal naj se za deset milijonov državnega posestva proda. Nasvet je odboru izročen.

Španjska vlada se je bila pritožila, da Francoska podpira Karliste in se tako v protivje stavlja z liberalnim mišljenjem francoskega naroda. Francoski minister vnanjih stvari due Décazes je španjskemu poslaniku odgovor dal, v katerem pravi, da hoče Francoska s Španijo v miru živeti in da se je vedno pravilno proti njej obnašala, to bode Španija v prihodnje šel bolje sprevidela.

V **nemškem** državnem zboru so se 16. t. m. enkrat zedinili liberalci in klerikalci in sklenili na predlog Hoyerbecka, resolucijo, naj se ustava tako spremeni, da ne bode mogoče kacega poslanca zapreti. To se je zgodilo, ker je bil te dni poslanec Majunke, glavni urednik ultramontanske „Germanie“ zaradi tiskovnih pregreškov v zapor dejan. — Vsled tega je v Berlinu govorica da bode Bismark kancelarsivo odložil, — pravi telegraf a mi ne verjemo.

Meksikanski parlament je sklenil vse kloštre in religiozne rede odpraviti.

Dopisi.

Iz Idrije 15. dec. [Izv. dop.] V nedeljo 13. decembra je tukajšnja čitalnica napravila veselico s sledečim programom: 1. Al' spominja se na mé. Polka. J. Serjūn. 2. Petje: Rožmarin. 3. Coür Quadrille od Leitermajerja. 4. Petje: ob bregu. 5. Transcription, od Thüdi. 6. Petje: pri zibelki, Mašek. 7. Chi dura vince del Maestro Ricci. 8. Tenor-Solo: Svojemu čolniču. 9. Le hitro puška, Mazur, Bether. Potem Tombola. Vrli narod idrijski je pri tej priložnosti zopet pokazal, da čuti svojo moč in se srčno nasprotnikom brani. Res velikokrat bi bili uže tepeni, ko bi se bili nasprotni stanki — katera v Idriji še zmirom vlada — udali, a do zdaj še niso izgubili prave ljubezni do svoje slovenske domovine. To dokazuje delovanje našega kapelnika gospoda Serjūna. Njegova v programu prva omenjena polka: „Al' spominja se na mé“ je gotovo vsakega presunila in vsakemu veliko veselje napravila. Nič manj nas nij zanimavalo petje in druga godba. Dobro je izvršil gospod Kos tenor-solo: Svojemu čolniču, katero je bilo z godbo spremljano in katero pesem je moral gospod Kos ponavljati. Da bi se le res kmalu, kaj

enacega napravilo, kakor se namerava kajti le po tem bode naša čitalnica pokazala, da vedno še cvete in da njene moči niso vsahnile, kakor bi bili nekateri Idrijčani radi imeli.

26. dan tega meseca bomo zopet se razveseljevali v čitalniški dvorani, takrat bode igra „Filozof“ in poprej vpisani veselici enako godbine in pevske predstave. Tudi bode lepi ženski spol pokazal, da ima pevske moči in da se te moči rabiti uči pri našem izvrstnem pevcu in godcu g. Serjūnu. Želeti bi le bilo za naprej, da kadar se kaka veselica napravi, da bi nekatere osebe, takrat, kadar se najlepša stvar predstavlja, ne imele največ „blebetati“ (sic! Ur.) kakor je bilo pri omenjeni predstavi. Pa naj bo, mislimo si, da je enkrat žaba, ki se je preveč napihovala, počila.

Domache stvari.

— (Volilna komisija za trgovinsko zbornico je skoz in skoz nepostavna!). To je uže deputacija gosp. Widmanu dokazala, ker niso v nji 3 zastopniki obrtnijskega stanū. Mi opozorujemo vlado še na neko drugo nepostavnost: §. 8. postave od 29. junija 1868 pravi: Die Wahlkommission besteht aus . . . našteje vse člane in pravi na koncu: „und endlich aus einem Schriftführer“. Ta ljubljanska komisija pa še do danes nobenega poverodje nema, ki je po postavi neobhodno potreben in bitstven član volilne komisije. — Mi vprašamo visoko vlado, čuvarico zakonitosti: Ali je to spet „Versehen“? Ali uže nij skrajni čas to nepostavno sestavljeno volilno komisijo kasirati?

— (Iz Ljutomera.) Kakor čujem bode 26. t. m. pri nas shod volilcev, katerega je deželni poslanec g. dr. Sernec sklical. — Nemci ob naših mejah uže sprevidajo korist slovenskega jezika; v Radgoni so namreč sklenili, da se ima na ondotnih nemških šolah slovenščina 4 ure na teden podučevati. — V gornjeradgonskem okraji se baje koze (osépnice) prav zelo razširjujejo. Če naše glavarstvo o tem zna, ne vem. — Živinska kuga ob ogerski in hrvatski meji pojema ali pa je uže popolnem pojenjala. — V ponedeljek 21. t. m. ima pri nas okrajni zastop občni zbor. — Zimo imamo prav neugodno, mokro in blatno.

Izpred porotnega sodišča.

Novo mesto 12. dec. [Izv. dop.]

(Fajmošter Lesjak pred sodbo.)

Sodišče je: višje sodnje svetovalec Heinricher predsednik; dež. sod. svet. Loger in Bruner sodnika; drž. pravd. nam. dr. Galle javni tožnik; dr. Skedl zagovornik; avsk. Golja zapisnikar. 10. in 11. t. m. se je vršilo pred dolenjskimi porotniki glavno obravnanje proti Josipu Lesjaku, fajmoštru v Sodražici, zavoljo hudodelstva kaljenja javnega miru. Porotna klop je bila sestavljena iz sledečih porotnikov: Jože Steiner posestnik v Površji, Franc Jutraž hišni posestnik iz Metlike, Jože Gnidovec posestnik iz Velikih Lāšič, Janez Požeg trgovec iz Metlike. France Strukl posestnik iz Vrha, Matija Novak posestnik iz Gradca pri Metliki, Jože Ožura posestnik iz Osivnic, Janez Skala posestnik iz Cirklovec, Janez Dular posestnik iz Rodin, Tone Prosenik trgovec iz Metlike, Janez Arko biležnik iz Ribnice, Nace Hribar posestnik iz Podgabra.

Iz zatožnega spisa posnemljemo sledeče:

Župnik g. Josip Lesjak je v svoji pridigi 7. junija t. l. dogodek, da se je 4 dni poprej berač Andrej Puželj obesil, in da je c. kr. poglavarstvo v Kočevji ukazalo, da se ima imenovani samomorec na skupnem pokopališču pokopati, v povod porabil, grajati postavo vsled katere se je konkordat odpravil — kakor tudi postave, ki so na mesto konkordata nastopile, in po katerih se imajo tudi samomorci na blagoslovljeni zemlji pokopavati. V teku svojega govora se je gospod župnik podal s svojimi poslušalci v splošnem na politično polje novega postavodajstva, in je o nameri in o duhovenskih postavah govoreč na tak način meje dostojnosti prekoračil, da je njegov govor poslušalce ne samo osupnil in nenavadno vznemiril, temveč, da si je občinski urad štel za dolžnost, pri c. kr. poglavarstvu ovado storiti.

Kazensko preiskavanje, ki je bilo vsled imenovane ovade uvedeno, spravilo je na dan, da se je gospod župnik v rečeni pridigi izjavil: cesar niso novih postav nič krivi, oni so sicer dober, pa premehek mož, in so zoper svojo voljo nove postave podpisali, samo da si so mir obranili, le ministri, posebno krivoverec minister Beust,

mize ste dve vrsti sedežev, odlikujočih se od drugih — za univerzitetni senat in sploh profesore.

Ura je uže 1 1/2, kljubu velikim oknom se je tako stemnilo od samega meteža, da se je dvorana morala razsvetliti. Občinstvo je mnogobrojno i po vnanjem soditi samo obrazovano. Tudi brez bogato napravljenih dam nij bilo, a največji kontingent so, se ve, dali študentje univerze in drugih višjih učilišč, katerih je tukaj mnogo. Odlični prostori so se zaseli. Uprav proti katedru sedi mož uže z osivelo glavo, srednje postave, jako prijetnega obraza, a i „viraziteljnoga“, kakor tukaj pravimo — cela postava prečestna: eto vam dekan univerzitetnega senata, eden najplodovitejših in najmarljivejših pisateljev sedanjega veka, J. Sreznjevski. Na njegovej levi sedi mnogim Slovincem predobro znani gosp. V. Lamanski, a druge gospode ne omenjam, ker bi bilo to za nekatere č. čitatelje dol-

gočasno; samo povem vam, da mi je bilo nekako veličestno — veselo pri srci, gledaje te veterane na vednostnem polji, sedeče v polnem kinču in blesku znamenj velikih svojih zaslug za nauke.

Stopi profesor na katedro, s papirjem v rokah, začne čitati životopis kandidatov, ter govori tako naglo in tiho, da me je silno jeza zgrabila, ker nijsem skoraj nič razumel a moja radovednost nij bila mala. Mislite si da sem prvokrat prišel v tako položnje.

G. Kotljarevskij postal je iz magistra — doktor st. peterburške univerze.

Vrnimo se nazaj k opisovanji prazničnosti. Iz životopisa, prečitanega občinstvu pretiho in nerazumljivo, poročam vam, kar sem pozneje natančneje pozvedel: Aleksander Aleksandrevič Kotljarevskij, rodil se je okolo leta 1840 — je Malorus. Univerzitetne studije dekončal je v moskovskem univerzitetu. Odložil se je za slovansko jezikoslovje, starinoslovje in literaturo. Pisati je začel

zgodaj o različnih predmetih slavjanovedenja priobčevaje svoje članke po raznih učenih časopisih n. pr. v „Moskovskih Vjedomostjah“ in dr. Bil je redaktor učenega časopisa „Drevnosti“. Magister je postal 1872 leta v moskovski univerzi, napisal je učeno razpravo pod naslovom: „O pogrebalnih običajih jazičeskikh Slavjan“. Od te dobe bil je profesor slavjanske slovesnosti na univerzi v Dorpatu, in se je mej tem pripravljaj za doktorat, ki ga je dosegel denes z veliko slavo. Njegova prihodnjost bode gotovo tako slavna, kakor njegova prešlost.

Ko je profesor životopis prebral in odstopil, pokazal se je doktorant na katedri, s knjigo v rokah, katero je izdal t. l. v Pragi z napisom: „Drevnosti prava baltijskikh Slavjan. Čast prava. Praga 1874. Tipografija K. L. Klauy.“

V zali je nastala nenavadna tihota. Praznični nastop učenjaka je poslušalce iznenadil. Začel je govoriti uvodni govor, s

so krivi na novih postavah, ker so v cesarja tako dolgo silili, da so cesar nove postave podpisali, kakor n. pr. tudi en gospodar, ki ima veliko družino včasih svoji družini kaj privoli, akoravno nij zadovoljen. Te nove postave so prisiljene, kakor n. pr. roparji napadenemu človeku s silo premoženje vzemo, te postave niso torej prave, so zoper vero — in zoper cerkev, zato jih cerkev ne more spoznati, ker ona se drži svojih postav.

Zatožba nahaja v teh izjavah hudodelstvo motenja javnega miru. Zatoženi fajmošter J. Lesjak, katerega škofijski ordinarijat kakor učenega, marljivega — a v svojih dejanjih včasih prehitrega in v besedah nepremišljenega, dotični politični urad pa kot zavoljo strastnega značaja v občini nepriljubljenega duhovnika opisuje, se je pri obravnavi takole zagovarjal: pokop samomorca na blagoslovljeni zemlji je ljudi tako žalil, da so zoper to na glas mrmrali in, da bi svet pomiril, je on v svoji pridigi to-le omenil: Večkrat se prigodi, da so si cerkvene in vladne postave nasproti; v takem slučaju je katoliški kristian dolžan, cerkvene postave izpolnovati, deželne pa spoštovati; tako je zastran pokopa samomorcev, cerkev ne privoljuje samomorcev na blagoslovljeni zemlji pokopavati, deželne postave pa to dovoljujejo. Vi se povprašujete, zakaj pa cesar take postave daje? Na to se odgovarja, da cesar nij kriv, tega so krivi le njegovi služabniki, mej katerimi so tudi taki, kateri niti naše vere niso; cesar je dober katoličan, kar je pokazal tudi s tem, da je s sv. očetom eno lepo pogodbo napravil, ki se ji konkordat pravi; ta pogodba pa cesarskim višjim služabnikom, posebno ministru Beustu, nij bila všeč; cesar je bil v okoliščini dobrega poštenega gospodarja, kateri včasih svoji družini kaj na ljubo stori, akoravno nij s tem zadovoljen, in tako je prišlo, da se je konkordat odpravil. Pa katoliški kristjan se nikar naj ne bega; deželne postave se dadé s cerkvenimi zediniti, ako se na pokopališčih poseben prostor za samorce pregradi.

Na vprašanje predsednikovo, kako se imajo razumeti besede „cerkvene postave se morajo spolnovati, deželne pa spoštovati,“ odgovoril je zatoženec, da so besede „izpolnovati“ in „spoštovati“ enega pomena, da

se deželna postava spoštuje, da se samorec na blagoslovljeni zemlji pokoplje, cerkvena postava pa izpolnuje, da se pokopališče na novo blagoslovi.

Izmej prič, katere so inkriminirane črtice župnikovega govora potrdile, odbijal je zatoženi le verjetnost ene same, t. j. Petra Lesarja, iz uzrokov mejusobnega sovraštva, ter predlagal, da bi se ta priča ne vzela v prisego. Priča Peter Lesar je protestoval zoper imenovano sumničenje in trdil, da se je pri vsaki priliki potrujeval, prijaznost g. župnika pridobiti si, in da so mu zaradi tega obnašanja proti župniku ljudje celo pridevek „farška kiklja“ nadeli. Sodnija je sklenila, da se ima priča v prisego vzeti.

Priče, katere so bile za opravičevanje zatoženega fajmoštra povabljene, niso znale o zapopadku imenovane pridige nič povedati, in so izgovarjale svojo nevednost ene s tem, da so mej pridigo spale, druge, da so se s sosedi v cerkvi pogovarjale, tretje, da so mogoče ravno takrat, ko je župnik obtožene črtice v pridigi govoril, od soseda tabak šnofati dobile, in tako vse preslišale. — Torej one ne morejo potrditi ne da je župnik imenovane besede govoril in ne, da jih nij govoril.

Po dovršenem dokazovanju je sodišče porotnikom stavilo 5 vprašanj.

Porotniki so drugo vprašanje:

„Ali je zatoženi Jos. Lesjak kriv, da je s tem, ka je 7. junija t. l. pri prvi pridigi o pogrebu samomorca Puželja in v zvezi s tem o odpravljeni konkordata in o postavah na mesto konkordat nastopivših govoreč, očitno in pred več ljudmi izjavil: Cesar je sicer dober, pa on je premehek in je zoper svojo voljo postave podpisal, samo da je mir imel, kakor tudi s tem, da je cesarja primeril gospodarju, ki ima le ime gospodarja, pa drugi gospodarijo, spoštovanje do cesarja kalil?“

In četrto vprašanje:

„Ali je zatoženi kriv, da je pri omenjeni pridigi ministra Beusta in njegove tovariše s slabo družino in z roparji primerjal, kateri so Njih Veličanstvo cesarja tako rekoč prisilili, da je konkordat odpravil, očitno in pred več ljudmi druge k sovraštvu zoper pojedne vladne organe glede njih poslovanja hujskati skušal?“ so porotniki enoglasno potrdili in sodišče je župnika Jos. Lesjaka

katerim je občinstvu naznanil položje in čas o katerem govori njegovo učeno delo. Gosp. A. K. ima prijeten glas. Njegova beseda je razumljiva, njegov slog jase, v pravem pomenu oratoričen. Sledil sem mu lahko, i kolikor sem napisal, podajem vam tukaj v kratkem:

„Predmet moje knjigi, katero mi je denes zagovarjati na tem častnem mestu, so stari ostanki prava baltijskih Slavjanov, naroda nam sorodnega, ne več živečega, zadušena od drugega naroda, ki se od svojega početka bojuje proti bratom našim, želeč podaviti jih — od naroda nemškega. Žalostno je pri srcu meni, žalostno mora biti pri srcu vsakemu pravemu Slavjancu, če prebira zgodovino istega časa in istih narodov, o katerih sem se potrudil raziskavati, o katerih govorim v tej knjigi. Vsaj jaz si ne morem nič žalostnejšega misliti, nego razkopavati na grobu svo-

jega brata, tako zdravega in junaškega brata, kakor nam je bilo omenjeno slavjansko pleme, katerega smrt bi nam ne bilo mogoče razumeti, če ne bi se ozrli nekoliko bolj v njegovo dobo. Po smrti Karla Velikega vseli so se narodi na zemlji evropski, kateri so se prej vedno zaganjali enako penečim valovom morja. Nastopilo je normalno položje mej njimi, in kateri so sprejeli uže kristijanstvo, začeli so se precej izobrazovati. Osobeno kažejo se nam germanska plemena v tem obziru posnemanja vredna. Doh objedinjenja in složnega postopanja proti vsem narodom negermanskim pokaže se zgodaj. Njihove sile se ne drobijo, temveč skupno težijo za lastnim blagostanjem, katera so videla v okrepitvi svojega življa, a v popolnem narušenju sosednih nesorodnih narodov. K takemu postopanju spodbujalo je Nemce posebno: 1. Nejednost, tradicionalna slabost Slovanov. 2. Njihove prelepe bo-

— kakor uže v „Slov. Narodn“ naznanjeno — zavoljo hudodelstva žaljenja Njih Veličanstva po §. 63 k. p. in zavoljo pregreška našuntovanja po §. 300 k. p. na tri mesece zapora v ječo obsodilo.

Javna zahvala.

Podpisani odbor si šteje v svojo dolžnost, da vsem sodelavcem pri dobrodelni besedi 13. t. m. posebno: vojaški godbi c. kr. peš-polka Sachsen-Meiningen, slavnemu pevskeemu zboru narodne čitalnice in gospodu pevovodju Stöcklu, gospodičinam pl. Neugebauerjevi in M. Hohnovi, gospodom Nolliju in Valenti, potem vsem gospém, gospodičinam in gospodom, ki so pri živih podobah sodelovati blagovolili, posebno pa tudi gg. aranžerjem teh podob, Ivan Franketu in Kunibert Dreniku, končno tudi gosp. Hugo Turku, kot blagajniku svojo pristržno hvalo javno izreče.

Zahvaliti se imamo pa tudi pred vsem onim čestitim gospém in gospodičinam, ki so neutrudljivo izdelavale obleko za uboge šolarčke, in pekovskim mojstrom, ki so štruce darovali.

V Ljubljani 16. decembra 1874.

Društveni odbor.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, blediče in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnihi boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne

gate pokrajine, s katerimi se nemška naseljenja niti z daleka niso smela primerjati. Nemcem šlo je, kakor Vidukind pravi, „pro gloria et pro magno latoque imperio“, a Slavjanom „pro libertate ac ultima servitute“. Vztrajnost in uporni značaj Nemcev dosegel je svoj namen. Slavjani ginejo od leta do leta, od roda do roda, tako da v 14. stoletju še donijo slavjanski zvuki, a običaji širijo se strašno nemški, da v poznejših stoletjih radi nemškega naseljenja po tisočih in tisočih mej Slavjani začne prevladati nemški element s tako silo, da se slavjanski v konec 17 in začetek 18 veka popolno izgubi: „izgubi vsledstvijsvo svoje bezpečnosti nekonsolidiranogo gospodarstvenago porjadka neprinjatija Kristjanstva i nedostatka v sposobih obrazovanija.“

(Konec prih.)

i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.
Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.
Spričevalo št. 76.921.

Obergimperin, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.
Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v

„Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 12. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespantji, treslici in vseh udih, shušjanji in hipocondriji.
St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.
St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.
St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznačajni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.
V plehastih puščicah po pol funta 1 gold. 50 kr.

1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v puščicah à 2 gold. 50 kr. à 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Wahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbriku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenuci Ludvig Müller, v Mariboru M. Merič, v Bernu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, azkor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijerskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih akvizicijah ali povzetjih.

Proda se mlin

sè 4 kolesi ob potoku **Temenica** na **Bregu**, fare št. Viške in pri cesti, ki pelje iz Ljubljane v Novo mesto; — mlin tudi sè pilo vred je v dobrem stanu, dalje 2 vrta, 1 njiva in 1 hostni delec zemljišča (parcela). Kupci naj se oglase ustmeno ali pismeno v Cesti, h. št. 3, fara št. Viška pri Zatičini. (357—1)

Zdravi zobje!

Rabljenje dr. J. G. Poppove **Anatherinove ustne vode** pripomore kot komaj kako drugo sredstvo v ohranjenje zob, ker tiste in druge dele ust varuje škodljivega zunanega vplivanja in širjenja uže pričeti ustnih in zobnih bolezni in je ozdravi.
Cena sklenice 1 gid. 40 kr.

Dr. J. G. Poppova Anatherinova zobna pasta.

Fino zobno milo v ohranjenje zob in odvrnenje njihovega popačenja. Vsakemu zelo priporočano.

Dr. J. G. Poppov vegetabilčni zobni prah.

Čisti zobe tako, da se po vsakdanjem rabljenji ne le navadno tako sitni zobni kamen odpravi, nego tudi glazura zob vedno bolj bela in nežna postaja.

Zalogo: (64—4) v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranju pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; — v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u, lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevji pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lokarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.

Okrožnica.

Dovoljujemo si naslednje opozorjevati na naš prav po ceni jesenski cenik, ter se bodemo vedno, kot dosedaj trudili v vsacem ogledu s solidnim in poštenim blagom našim odjemnikom ustrezati.

Ker smo v zvezi z največjimi tovarnami na kontinentu, se Vašemu Blagorodji ponuja ugodna prilika, s potrebnim blagom se preskrbeti po tovarniških cenah.

Izdelki in blago naše je najbolje, ki ga razdeljujemo v tri različne vrste cen; prva vrsta obsega 2 sorte, druga vrsta 1 sorto in tretja vrsta cene, je najfinejša vrsta robe.

Na posebno zahtevanje Vam pošiljamo kompletne cenike in vzorke franco in brezplačno. Razpošilja se s poštnim povzetjem.
S posebnim spoštovanjem

Dunajska tisko-tovarniška zaloga katuna, Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

Cenik.

Tiskana roba.
Lastni izdelki, percalin roba za srajce, vatel po 20, 23 in 25 kr.
Kosmonoški izdelek, percalin roba, vatel po 25, 30 in 35 kr.
Mebelj-percal in mebelj-kreton, vatel po 30, 35 in 40 kr.
Kosmonoško usnje za damsko, in otroško obleko, vatel po 40, 42 in 45 kr.
Svitli kosmonoški in francoski briljantin, vatel po 30, 35 in 40 kr.
Gladka bela pavolnata roba.
Šifon in širting za srajce, vatel po 20, 25 in 30 kr.
Beli briljantin in atlasgrad, vatel po 25, 30 in 35 kr.
1/8 franc. piketa vseh barv, vatel po 45, 50 in 60 kr.
1/4 rumenega nankinga, vatel po 20, 25 in 30 kr.
1/4 šamoi in belega nankinga, vatel po 30, 35 in 40 kr.

Roba za rutice.
1 tucat otroških batist-robcev, z barvenimi okrajem à 80, 90 kr., 1 gid.
1 tucat damskih batist-robcev, obrobljeni z barvenimi okraji à 1 gid. 1.20, in 1.40 kr.
1 tucat damskih žakonet-robcev à 1.60, 2.50 in 3 gid.
1 tucat robcev za gospode, obrobljeni z barvenimi okraji à 2.50, 3 in 3.50 kr.
1 tucat belih robcev rumburškega platna à 2, 3 in 4 gid.
1 tucat belih robcev irškega platna à 5, 6 in 7 gid.
1 tucat belih robcev batistnih ali bel-faških à 8, 9 in 10 gid.
1 tucat bel-faških platnenih robcev, z barvenimi okraji à 5, 6 in 7 gid.
1 tucat foulard- ali katun-robcev, za na glavo, lastni izdelek à 2, 2.50 in 3 gid.
1 tucat foulard- ali katun-robcev, za na glavo, kosmonoški izdelek à 3, 3.50 in 4 gid.
1 tucat barvanih žepnih robcev à 2, 2.50 in 3 gid.
1 svilnata-foulard-žepna-rutica za gospode z barvanimi okraji, najnovejše à 80 kr., 1.20 in 1.50 kr.

Angleška, gladka volnata roba.
Črni in gladko-barveat orlean, vatel po 40, 50 in 60 kr.
Črni in gladko-barveni demi-lüster, vatel po 70, 80 in 90 kr.
Črni in gladko-barveni svilnati-lüster, vatel po 1, gid., 1.20 in 1.50 kr.
Črni aksamit, vatel po 80 kr., 1 gid. in 1.20 kr.
Črni aksamit za silk-obleke, vatel po 1.60, 1.80 kr. in 2 gid.
Barveni progast aksamit za obleke, najnoveje, za damsko in otroško obleko, vatel po 1.50 kr.

Barchant-roba.
1 kos 30 vatlov bel, moder, meliran ali barvan barchant 1/8 à 6, 7 in 8 gid.
1 kos 30 vatlov bel, moder, meliran ali barvan barchant 1/8 à 10, 11 in 12 gid.
1 kos žnorast. ali piké-barchanta 1/8 à 8, 9 in 10 gid.
1 kos žnorast. ali piké-barchanta 1/8 à 9, 10 in 12 gid.
1 kos žnorast. ali piké-barchanta 1/8 a 10, 12 in 15 gid.
1 vatel najfinejšega pavolnatega barchanta a 40 kr.
Damska-piké-krila, eno 2.50, 3.50 in 4.50 kr.
Otroške-piké-odeje, bele ali pobarvane, ena 1 gid., 1.20 in 1.50 kr.

Gladka platnena roba.
1/4 30 vatlov cvirnostega platna, 1 kos 6, 7 in 8 gid.
1/8 30 vatlov cvirnostega platna, 1 kos 8, 9 in 10 gid.
1/4 30 vatlov opranega kreaspplatna za na mizo 1 kos 7, 8 in 10 gid.
1/8 30 vatlov opranega kreaspplatna za na mizo 1 kos 8, 10 in 12 gid.
1/8 50 vatlov bel-faška tkanina 1 kos 12, 15 in 18 gid.
1/8 50 vatlov holandska tkanina 1 kos 16, 20 in 25 gid.
1/8 54 vatlov rumburška tkanina za gospodske srajce, 20, 25 in 30 gid.
1/8 54 vatlov rumburška tkanina za damske srajce, 30, 35 in 40 gid.
1/8 54 vatlov rumburška tkanina za gospodske srajce, 40, 50 in 60 gid.
Tkanina je izključljivo le izdelek firme **May & Holfeld.**
Platnene rjuhe brez šiva à 3, 3.50 in 4 gid.

Damaška roba:
Bele garniture, iz polplatnena damaška.
6 os. 12 os. 18 os. 24 os.
4 gl. 7 gl. 10 gl. 14 gl.
Bele garniture iz prav platnena jaguarda.
6 os. 12 os. 18 os. 24 os.
5 gl. 9 gl. 14 gl. 20 gl.
Bele garniture iz čisto platnena damaška.
6 os. 12 os. 18 os. 24 os.
7 gl. 12 gl. 18 gl. 24 gl.
1 tucat barv. desert-servijetov 2, 3, 4 gl.
" " " " " 2, 3, 4 " "
Damaška obrisala vatel po 25, 30, 35 kr.
Obrisala iz čistega platna tucat 4, 6, 7 gl.
Servijeti iz čistega platna, tucat 4, 6, 7 gl.
1 kos 1/4 barv. kav. platna 80 kr.
Prti iz čistega platna 1/4 2, 2.50, 3. gl.
" " " " " 3, 4.50, 6. " "
" " " " " 1/4 4, 5.50, 7.50 " "
" " " " " 1/4 6, 8, 10. " "
" Garniture barv. iz čistega platna. " "
6 os. 12 os.
4 gl. 8 gl.
1 garnitura prtov, 2 postelj. in 1 miz. prti à 10, 12, 15 gid.

Pri naročilih naj se blagovoli udati, če se zahteva 2., 1. ali najfineje vrste roba. — Ako je odjema in nakupovanje veliko se poveljuje znižana cena. — Adreso prosimo natanjko zapomniti: **Samo Ruprechtsplatz Nr. 3, rückwärts der Ruprechtskirche, vis-à-vis dem Eingang der Sacristei.**

Ljubljani
od 15. do 17. dec.
Janj Kober, delavec 66 l. in Urša Hraja, branjeva, 72 l., oba na prsni vodnici. M. Mehle, delavčovo deca, 4 dni na slabosti. Ana Hemanova, hči poštnega uradnika, 6 l., na vnetici grla. Mar. Eglavec, revica, 74 l. in J. Sitaranova, vdova čevčvarja, 78 l., obe na starostnem oslabenju. Ana Ozimčeva zasebnica, 76 l., na jetrnem pohablenju.

Tusci.
16. decembra:
Pri Slonu: Obak iz Litije. — Fahr iz Gradca. — Oto, Schoten iz Dunaja. — Potocnik iz Goranjskega.
Pri Malisti: Roner iz Trsta. — Grill iz Dunaja. — Malj iz Kranja. — Jentej iz Maribora. — Weber iz Kočevja. — Angl. iz Dunaja. — Mislup iz Bada.

Dunajska Baza 18. decembra.
(Lazirno telegrafsko poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovnih . . . 69 gid. 90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 " " "
1880 drž. posojilo . . . 109 " " "
Akcije narodne banke . . . 999 " " "
Kreditne akcije . . . 237 " " "
London . . . 110 " " "
Napol. . . 8 " " "
C. k. cekini . . . 5 " " "
Srebro . . . 106 " " "

V c. kr. avstrijskih državah od visocega ministerstva notranjega koncesijonirana

orlova linija.
Nemsko transatlantično parobrodno društvo v Hamburgu.
Direktno pošno parobrodstvo od Hamburga do Newjorka
brez da bi se mej potom v lukah mudili, z nemškimi poštnimi parobredi I. razreda, vsak po 3600 ton in 3000 efektivne konjske močiji.
Goethe 24. decembra. Schiller 21. januarja. Goethe 18. februarja. Klopstock 7. januarja. Lessing 4. februarja. Klopstock 4. marca.
in dalje vsaki drugi četrtek.
Pasažne cene: I. kajita pr. r. t. 165, II. kajita pr. r. t. 100, **zwischendek pr. r. t. 30.**
Natančneje povedo agenti društva kakor tudi **Direkcija v Hamburgu, St. Annen-Platz 1, v Ljubljani: Karel Achtschin.** (172—12)
Pisma in telegrami naj se adresirajo: „Adler-Linie — Hamburg.“

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: **Maks Armic.**

